

Változások a birtokvédelmi eljárásban

Dr. Csányi Imre

Homokháti Jegyzők
Egyesülete – alelnök,
Domaszék község
jegyzője

A birtokvédelmi eljárások szabályozásának változásáról már ez évben több alkalommal olvashattunk cikket a *Jegyző és Közigazgatásban*. A jegyző hatáskörébe tartozó birtokvédelmi eljárásról szóló 17/2015. (II. 16.) Korm. rendelet hatályba lépése óta közel 3 hónap telt el, így az alkalmazása során felmerülő gyakorlati problémákkal is korán szembesültünk.

A Csongrád Megyei Államigazgatási Kollégium 2015. május 19. napján tartotta rendes ülését, amelyre a megyében tevékenykedő jegyzők is meghívást kaptak. E kollégiumi ülés 3. napirendi pontját képezte a jegyző hatáskörébe tartozó birtokvédelmi eljárásokról szóló tájékoztató.

Mint meghívott résztvevők, úgyis mint a birtokvédelmi eljárásokban érintett eljárók véleményeztük a 17/2015. (II. 16.) Korm. rendeletet, egyben – egy, az alábbiakban előadandó hasonló tartalmú levéllel – a 26 fős tagságot számláló egyesületünk, a Homokháti Jegyzők Egyesülete megkezdte a Csongrád Megyei Kormányhivatalt, hogy tegyen javaslatot a jogszabály módosítására az illetékes minisztérium felé:

A Homokháti Jegyzők Egyesülete üdvözlí azon kormányzati kezdeményezést, amely a különféle hatósági – így a birtokvédelmi – eljárások gyorsítására, egyszerűsítésére, emellett az ügyféli jogok megerősítésére, biztosítására irányul. Az Alaptörvényen túl e kormányrendelet is lefekteti az eljárás során alkalmazandó alapelveket (1. §). Az ügyintézés gyorsaságát hivatottak előmozdítani a 3., 5., 8. § rendelkezései a 15 napos ügyintézési határidő bevezetésével, a kérelem 3 napos kézbesítési határidejével és a bizonyítékok befogadásának időbeli korlátozásával (eljárás határidő lejártát megelőző 5. nap).

Az ügyfelek eljárásban való részvételét elősegítendő formanyomtatványt készítünk, részletezve abban az érintett felek jogait, kötelezettségeit, felhívva a figyelmet az egyes aktusok jogvesztő határidőire. Mégis, az alig 3 hónapos gyakorlat bebizonyította, hogy az ügyfelek a régi bevett gyakorlat alapján teljesen az ügyintézőre, a jegyzőre hagyatkoznak. Sokszor el sem olvassák a rájuk vonatkozó tájékoztatót. Sajnálatos módon több esetben elő-

fordult, hogy az ügyfél elkésett a bizonyíték benyújtásával, vagy valamely lényeges tartalmi elemre nem nyilatkozott, ezért a kérelmét el kellett utasítani. A kormányrendelet ilyenkor nem teszi lehetővé hiánypótlás elrendelését, *holott ezen jogintézmény visszaemelésével az ügyfelek eljárási jogai is teljesebb körűek lennének*.

Nehezen értelmezhető módon, csupán az illeték leróvásának elmulasztása esetén van lehetőség hiánypótlásra. *Nézzünk egy példát:* az ügyfél birtokvédelmi eljárást kér a szomszédja ellen, kérelme azonban hiányos, mert bár megnevezte a szomszédot, leírta a konkrét tényállást is, de nem jelölte meg a szomszéd lakcímét, emellett az illetékbélyeget sem ragasztotta rá a kérelmére. Ekkor – a 8. § (1) bekezdése értelmében – önként vagy felhívásra később lerója az illetéket, mégis el kell utasítani a kérelmét, mert abból hiányzik egy lényeges elem. Vagy adott esetben a birtoksértéssel az ügyfélnek kára keletkezett, azonban a határozat meghozatalát megelőzően meghal, ezért a 7. § (1) bekezdés c) pontjára figyelemmel – mivel az eljárás okafogyottá válik és nincs jogutódlás – el kell utasítani a kérelmet. A kár ettől még kár, ezt ki fogja megtéríteni az örökösnek?

Gyakorlati problémaként merült fel, hogy a formai okok miatt elutasított kérelem esetében az ügyfél a továbbiakban nem tudja jogos érdekeit érvényesíteni, mert érdemben döntés született (res iudicata).

Gyakorló jegyzőként azt is tudjuk, hogy kis településeken magának az eljárási illetéknek a leróvása is komoly terhet jelenthet a polgároknak. Mivel a kormányrendelet értelmében a kérelmező nyújtja be a kérelmében foglalt igazolására szolgáló bizonyítékokat, kevesen lesznek olyan anyagi helyzetben, hogy meg tudják ma-

guknak engedni pl. egy szakvélemény elkészíttetését, kitzési vázrajz készíttetését stb. *Célszerűnek tartjuk ezért a részleges vagy teljes eljárási költségmentesség kiterjesztését a birtokügyekre.*

A bizonyítási eljárás hivatalból történő lefolytatásának kizárásával előfordulhat, hogy a tényállást nem lehet alaposan tisztázni, emiatt megint csak a kérelem elutasítására kerülhet sor.

Anomáliát vélünk felfedezni abban is, hogy míg az „adatkezelés és iratbetekintés” címnél a kormányrendelet visszahivatkozik a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvényre (a továbbiakban: Ket.), ugyanakkor a jegyzőkönyvezésre, bizonyítási eszközökre, határozathozatalra vonatkozó címeiben gyakorlatilag megismétli a Ket. rendelkezéseit. Ez álláspontunk szerint ellenkezik a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény és a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet passzusával. *Nem látjuk ugyanakkor biztosítottak a jogszabályban a birtokvédelmi határozat módosításának, visszavonásának lehetőségét.*

Ismerve a korábbi időszakban lefolytatott birtokügyeket, tarthatatlannak tartjuk az eljárások 15 napos határidejét az ügyfelek szemszögéből és az eljáró hatóság oldaláról nézve is. Bár a kormányrendelet 8. § (3) bekezdése akként rendelkezik, hogy „Az eljárási határidőbe nem számít bele

a) a 3. § (1) bekezdésében foglalt jegyzői megkeresés hivatalos iratként való postára adásának napjától annak kézbesítéséig vagy a megkeresés jegyzőhöz történő visszaérkezéséig terjedő időtartam,

b) a 3. § (1) bekezdésében foglalt jegyzői megkeresés kézbesítésétől az ellenérdekű fél nyilatkozatának megtételéig vagy az ellenérde-

kü fél írásbeli nyilatkozatának jegyzőhöz történő megérkezéséig terjedő legfeljebb nyolc napos időtartam.”,

mégis ez a szabályozás azt eredményezi, hogy az ellenérdekű félnek meglehetősen rövid ideje marad adott esetben szakértőt igénybe venni nyilatkozata alátámasztására.

A hatóság oldaláról nézve teljesen méltánytalan és elfogadhatatlan a kormányrendelet 11. §-a, amely kötelező jelleggel fegyelmi eljárással fenyegeti a – lehet, hogy önhibáján kívül – határidőt mulasztó jegyzőt. Ezen túl a 26. § 10 000 forintos költségátalány megfizetésével is sújtja az eljárás lefolytatásával kötelezett jegyzőt.

Mindezen szabályozások meglátásunk szerint a jegyzői kar méltóságát sértik.

Reményeink szerint a fent előadottakat a jogalkotó figyelembe fogja venni és mind az ügyfél jogait, érdekét, mind az eljáró hatóság tekintélyét szem előtt tartva módosításnak veti alá ezt a mindennapi munkánk során gyakran alkalmazott jogszabályt. ■

JEGYZŐKÓDEX

internetes jogi tudástár a közigazgatásban dolgozóknak

Teljes, hatályos központi magyar joganyag időállapotokkal, indokolásokkal és kapcsolatokkal.
HVG-ORAC Kiadó két népszerű kapcsolós könyvének elektronikus változata:

- A közigazgatási eljárás szabályai,
- A Magyar Munkajog – Mt., Kttv., Kjt.

Egyes jogszabályok, területek magyarázatai: Möt. kommentár, építésügy, adójog, birtokvédelem...

Felsőbírósági döntvénytár – lajstromszám alapján történő keresési lehetőséggel.

Több száz iratminta és formanyomtatvány.

Önkormányzati pályázatfigyelő negyedévenként.

Szakcikk Adatbázis 2000-2013 (15 folyóirat, benne: Közjogi Szemle, Magyar Jog, Családi Jog...)

Az előfizetést megelőzően lehetőséget biztosítunk a Jogkódex szoftver tesztelésére, (amelyen a Jegyzőkódexet is szolgáltatathatjuk). Telepítse ingyenes alkalmazásunkat a <http://jogkodex.hu> linkről, majd a Felhasználónév és Jelszó mezőket üresen hagyva, kattintson az Ingyenes gombra.

Ezzel elindul a Jogkódex alkalmazás demo verziója, ahol az ingyenes tartalom elérésével kipróbálható a szoftver funkcionalitása. Telepíthető Windows, Macintosh és Linux környezetben.

Részletek: www.hvgorac.hu, Jogkódex menüpont